

Wordt het debat over voedselzekerheid gekaapt?

nieuws

De oorlog in Oekraïne doet het debat over voedselzekerheid op het Europese continent ontploffen. Verschillende landbouworganisaties roepen op tot versterking van de strategische autonomie en stellen in één adem de Farm-to-Forkstrategie in vraag. Professor Jeroen Candel, gespecialiseerd in voedsel- en landbouwbeleid aan de Nederlandse universiteit WUR, waarschuwt dat het voedselzekerheidsdiscours niet helemaal oprecht is.

8 MAART 2022 – LAATST BIJGEWERKT OM 8 MAART 2022 20:13

Lees meer over:
voedsel
Oorlog Oekraïne



Landbouworganisatie Copa-Cogeca lanceert een oproep naar de Europese leiders om de landbouwpolitiek krachtadiger te maken. Want, zo klinkt het, "als de Russische regering voedselzekerheid als wapen gebruikt, moeten wij dit bestrijden met een voedselschild".

De Europese lobbygroep, die net de Oekraïense landbouworganisatie UNAF (Ukrainian National Agrarian Forum) als partner heeft verwelkomd, wijst op het belang van de wederopbouw waarmee de Europese landbouw zal worden geconfronteerd. "Deze oorlog zal nog verschillende jaren wereldwijde gevolgen hebben. De meeste productiesystemen zullen er direct of indirect door worden getroffen. Het is dus van essentieel belang dat er een sterk Europees antwoord en een krachtig pakket maatregelen komen", aldus Copa-Cogeca.

Volgens Copa-Cogeca moeten die maatregelen leiden tot strategische autonomie, terwijl er tegelijk vooruitgang geboekt wordt op vlak van duurzaamheid. "Deze twee dimensies tegen elkaar uitspelen, zoals we de afgelopen dagen in Brussel hebben gehoord, is onproductief. We moeten onze landbouw vandaag herbewapenen om deze twee grote crisissen tegelijk aan te kunnen: de oorlog in Oekraïne en de klimaatverandering."

Het betoog van Copa-Cogeca vindt bijval bij FEFAC, de Europese federatie van veevoederproducenten. "De huidige crisis is ernstig en zal blijvende gevolgen hebben", vertelt secretaris-generaal Alexander Döring aan [FoodNavigator](#). "Onze



nieuws

Europese Commissie wil Green Deal evalueren in licht van Oekraïens conflict

2 MAART 2022

“Als de Russische regering voedselzekerheid als wapen gebruikt, moeten wij dit bestrijden met een voedselschild

Copa-Cogeca

Inspelen op fundamentele angsten

Jeroen Candel, professor aan Wageningen University & Research (WUR) en gespecialiseerd in voedselsystemen en -zekerheid, merkt op dat de Oekraïne-crisis de tegenstanders van de Farm-to-Forkstrategie een “nieuw momentum gegeven heeft om hun bezwaren te herformuleren”.

Volgens de beleidsexpert is voedselzekerheid een zeer aantrekkelijk argument dat inspeelt op de onze meest fundamentele angsten. “Maar het voedselzekerheidsdiscours is niet helemaal oprecht”, stelt hij in FoodNavigator. “Binnen de EU is het een zeer cynisch argument om duurzaamheidsambities te ondermijnen en doet het geen recht aan de echte zorgen over voedselzekerheid die eerder te maken hebben met toegang dan met aanvoer.”

De verstoring van de Oekraïense bevoorrading is een “grote reden tot ongerustheid” voor mensen in Oekraïne en grote exportmarkten als Egypte. “Er zijn reële zorgen over de mondiale voedselzekerheid. De EU moet alles in het werk stellen om de handelsstromen op gang te houden”, benadrukt hij. Maar het effect in de EU zal anders zijn. “Degenen die nu argumenten aanvoeren voor voedselzekerheid zijn vaak dezelfde die zich verzetten tegen genereuzere sociale programma's die de voedselzekerheid in de EU zouden aanpakken.”

“Tegenstanders van de Farm-to-Forkstrategie krijgen met de crisis in Oekraïne een nieuw momentum om hun bezwaren te herformuleren

Jeroen Candel - Professor voedselbeleid WUR

Ook Guy Pe'er, ecooloog verbonden aan het Duitse Centrum voor Biodiversiteitsonderzoek, merkt op dat de crisis de Europese consumenten helemaal anders zal treffen dan die in andere delen van de wereld. “De oorlog in Oekraïne heeft wel degelijk gevolgen voor de voedselzekerheid. Het treft namelijk armere landen zoals in Afrika en het Midden-Oosten, terwijl in er Europa vooral een impact op veevoeder is.”

Dit is volgens de ecooloog een belangrijk onderscheid. Volgens hem is de bezorgdheid over de voedselzekerheid een gevolg van de overconsumptie en -productie. “Met name van dierlijke producten, waarvan de productie in de EU gesubsidieerd wordt. Als het gaat over voedselzekerheid, waarom hebben ze het dan over diervoeder?”, vraagt hij zich af, terwijl hij opmerkt dat 70 procent van de landbouwgrond in Europa gebruikt wordt voor diervoeder en brandstof. “We moeten de middelen die we hebben dus beter gebruiken voor meer voedsel en minder veevoeder en brandstof. Dat kunnen we bijvoorbeeld doen door de steun voor biobrandstoffen te schrappen.”

onmiddellijke prioriteit is de toegang tot voldoende voedermiddelen te verzekeren voor de komende 6 maanden, en waarschijnlijk langer.”

Beide organisaties wijzen op de noodzaak van een paradigmaverschuiving in de manier waarop Brussel over landbouw denkt. “Te beginnen bij de doelstellingen die in de Farm-to-Fork zijn vastgelegd”, aldus Copa-Cogeca. Zo dringt de organisatie erop aan om alle beschikbare grond in 2022 te kunnen bebouwen ter compensatie van het verlies door het Russische-Oekraïens conflict. “Alles moet in het werk worden gesteld om verstoringen van de bevoorradingsketens te voorkomen, die onvermijdelijk zullen leiden tot tekorten in bepaalde delen van de wereld. Dit is een essentiële kwestie van voedselsoevereiniteit en democratische stabiliteit”, aldus de organisaties.



Uitputting bodem en klimaatverandering

Klimaatverandering en overexploitatie van grond vormen volgens Pe'er de kern van voedselzekerheid. "Een constante druk op de bodem leidt tot erosie, een grotere gevoeligheid voor droogtes en plagen, en vaker mislukte oogsten. Dit heeft wel degelijk effect op de voedselzekerheid en de economische stabiliteit van de boeren. Op dat vlak bereiken we een crisispunt."

Actie ondernemen is voor de Duitser in het belang van de boeren. "Farm-to-fork is wetenschappelijk onderbouwd en curatief en moet een win-win voor boeren en klimaat zijn", stelt Pe'er. "De meerderheid van de boeren is voor natuur en biodiversiteit. Zij stellen een zeer eenvoudige en legitieme eis: om ecologisch duurzaam te zijn, moeten ze economisch duurzaam zijn. We moeten boeren steunen die steun nodig hebben en goed willen doen, en het GLB heeft de mechanismen om dat te doen. Maar dat doet het niet. Niet genoeg, tenminste."

Ook Candel vindt dat de doelstellingen van de Farm-to-Fork niet ondermijnd mogen worden. "Het is duidelijk dat als we klimaat- en emissiedoelstellingen serieus nemen, we het voedselsysteem in een andere richting moeten sturen. Farm-to-Fork is een eerste stap. Dus in plaats van de strategie te ontmantelen, moet ze net uitgebreid worden", besluit hij.

Bron: Eigen verslaggeving / FoodNavigator

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

f screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

in screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

📺 screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

🗨️ screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

🦋 screenreader.visit us on our bluesky page: <https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social>

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

[Cookie instellingen aanpassen](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra